

WSTĘP

Ustawa krajobrazowa jest próbą uzupełnienia luk, nie tylko w innych ustawach prawa materialnego, ale także naprawy ułomnego systemu planowania przestrzennego. Problemem jest to, że nie do końca znamy szczegółowe przyczyny jego nieprzestrzegania, lub udajemy, że przyczyny nieprzestrzegania prawa leżą w innych, bliżej nam nieznanymi czynnikach.

Zagadnienia związane z ochroną krajobrazu w istotnym zakresie oddziałują na kierunek prowadzonej polityki przestrzennej oraz możliwości wykonywania swoich zadań przez władze publiczne. Warto zwrócić szczególną uwagę na to, że pełna analiza przedmiotowej problematyki musi mieć charakter interdyscyplinarny. Obejmuje bowiem zagadnienia zarówno związane z ochroną przyrody, architekturą krajobrazu, ale także ekonomii i prawa. Jedynie kompleksowe uwzględnienie wszystkich wskazanych perspektyw umożliwi poprawne zdiagnozowanie problemów i ocenę stanu obecnego. Dodatkowym, ważnym zagadnieniem będzie również ujęcie w ramach analiz skutków związanych z wejściem w życie tzw. *Ustawy krajobrazowej*, czyli *Ustawy z 11 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu*.

Głównym celem prezentowanej publikacji jest zdiagnozowanie aktualnych problemów związanych z ochroną krajobrazu w Polsce z różnych perspektyw, a także określenie tego, jaka jest i potencjalnie w przyszłości, jak może kształtować się rola narzędzi ochrony krajobrazu zawartych w *Ustawie krajobrazowej*. W pierwszym rozdziale dokonana została identyfikacja kluczowych problemów w polityce krajobrazowej Polski, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień powiązanych z planowaniem przestrzennym. Wskazano tam również, jakie proponowane wcześniej rozwiązania nie zostały wykorzystane w *Ustawie krajobrazowej*, która miała być odpowiedzią na zdiagnozowane wcześniej braki systemowe. Osobne ujęcie dotyczy weryfikacji zaproponowanych rozwiązań w kontekście postulowanych kierunków zarządzania publicznego, w tym współzarządzania publicznego oraz neoweberyzmu.

W rozdziale drugim skoncentrowano się zarówno na teoretycznym, jak i badawczym ujęciu problematyki związanej z krajobrazem miejskim. Zwłasz-

cza w dużych miastach występują znaczne bariery związane z ochroną krajobrazu, które wymagają osobnego podejścia. Dotyczy to zarówno perspektywy, w ramach której ma być opracowywany audyt krajobrazowy (czyli perspektywy województwa), jak też typowej skali gminnej. W rozdziale zaproponowano m.in. ujęcie dotyczące form delimitacji jednostek krajobrazu miejskiego, również w taki sposób, aby znajdowało to odzwierciedlenie względem nowych rozwiązań ustawowych.

Ostatni rozdział zawiera analizę skutków i możliwości wprowadzonych przez *Ustawę krajobrazową* w kontekście konkretnych przypadków dotyczących sporządzania gminnych uchwał reklamowych oraz wpływu nowych rozwiązań na zagospodarowanie (ale także szerzej – formułę) parków krajobrazowych. W ten sposób praca swoim zakresem obejmuje też problematykę związaną z zagospodarowaniem innych niż miejskie terenów, w tym terenów wiejskich oraz obszarowych form ochrony przyrody.

Intencją przy realizacji założonego celu było szerokie, interdyscyplinarne przeanalizowanie obecnych wyzwań związanych z ochroną krajobrazu w Polsce, ale też sprowokowanie do dalszych dyskusji i analiz w tym zakresie.

Tadeusz Markowski
Maciej Nowak